

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ
ในเด็กและเยาวชนไทย

© กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม 2565

โดย:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัลภ์ ลวดลาย

นางสาวสิริมนัส พะชนะ

นางสาวอรอนงค์ อติพรพาณิชย์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาคารบรมราชชนนีศรีศดพรช ชั้น 7 ถนนพระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

+66 (0) 2-218-1185

www.psy.chula.ac.th

อนุญาตให้มีการซ้ำเผยแพร่ หรือใช้ข้อมูลในรายงานฉบับนี้ โดยมีการอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างเหมาะสม

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

อาคารกระทรวงยุติธรรม (แห่งใหม่) ชั้น 6-7 เลขที่ 404 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์ : +66 (0) 2-141-6469 อีเมล : saraban@djop.mail.go.th

www.djop.go.th

คำนำ

หนังสือเล่มนี้เป็นบทสรุปจากการสังเคราะห์งานวิจัยและข้อมูล ทั้งงานวิจัยในรูปแบบสถิติการประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น (R&N) จากฐานข้อมูลกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน การศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเด็กและเยาวชนในสถานควบคุมและเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงจำนวนกว่า 100 คน การศึกษาเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 1,200 คน และการระดมสมอง (Brainstorm) ของบุคลากรจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนอีกกว่า 100 คน โดยหนังสือเล่มนี้จะนำเสนอองค์ความรู้และมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรม การใช้ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ซึ่งแบ่งเป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหความรุนแรงในเด็กและเยาวชน สำหรับเด็กและเยาวชน ครอบครัว บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน และสังคมและภาครัฐ

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน

1

1 มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชน

2

2 มาตรการสำหรับครอบครัว

6

3 มาตรการสำหรับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

10

4 มาตรการสำหรับชุมชน

13

5 มาตรการสำหรับสังคมและภาครัฐ

16

เอกสารอ้างอิง

20

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน

จากแบบประเมินความเสี่ยงและความจำเป็น

- ชุมชนและสภาพแวดล้อม
- ครอบครัว
- ภูมิหลังทางการศึกษาและสังคม
- เพื่อนและบุคคลใกล้ชิด

จากการสัมภาษณ์และการศึกษาเชิงสำรวจ

ปัจจัยทางลบ

- ความรุนแรงในครอบครัว
- ความรู้สึกแปลกแยกจากเพื่อน
- ปัญหาการควบคุมอารมณ์หุนหันพลันแล่น
- ความใจดำ

ปัจจัยทางบวก

- การสนับสนุนจากครู
- กลวิธีในการควบคุมตัวเอง
- ปัญหาการควบคุมความสนใจ
- การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

1

มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชน

มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง

- ส่งเสริมพัฒนาการทางบวกของเด็กและเยาวชนตั้งแต่วัยทารก ได้แก่ การส่งเสริมให้เด็กเติบโตมามีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงและมีพัฒนาการทางสมองที่ดี ดูแลสุขภาพของทารกระหว่างคลอดและหลังคลอด ดูแลโภชนาการของทารก ตรวจสอบระดับตะกั่ว และสารพิษอื่น ๆ รวมไปถึงจัดสารพิษที่มีผลต่อพัฒนาการทางสมองของเด็กทารก
- จัดโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนที่ด้อยโอกาส (Preschool Enrichment Program) ด้วยการกระตุ้นพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ สังคมและจริยธรรม
- ให้ความรู้พื้นฐานและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญและผลกระทบของความรุนแรง การกลั่นแกล้งรังแก กฎหมายและบทลงโทษตั้งแต่ปฐมวัย
- สร้างความตระหนักรู้ในเด็กและเยาวชนว่าการใช้ความรุนแรงไม่ใช่เรื่องธรรมดาที่ใคร ๆ ก็ใช้กัน ในทางตรงกันข้ามการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ในสังคม และมักนำไปสู่ผลเสียในระยะยาว เช่น การถูกประณามจากคนในสังคม การไม่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ การเสี่ยงที่จะถูกจับกุมและลงโทษทางกฎหมายซึ่งอาจทำให้เสียโอกาสหลายอย่างในชีวิต
- จัดทำเครื่องมือสำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Youtube หรือเกม โดยแบ่งตามประเภทความเสี่ยง อาทิ กลุ่มเด็กที่ติดเกม เด็กที่ติดเพื่อน หรือเด็กที่มีความผิดปกติทางจิตที่จะนำไปสู่การใช้ความรุนแรง

1

มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชน

มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง

- จัดกิจกรรมเสริมทักษะ ความสนใจ หรืออาชีพให้แก่เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดการปรับตัว ทำความรู้จักกับเพื่อนกลุ่มที่แตกต่าง และการอยู่ร่วมกัน
- ฝึกทักษะต่าง ๆ ที่ช่วยลดความเสี่ยงในการใช้ความรุนแรงแก่เด็กและเยาวชน
 - ทักษะการแก้ปัญหาทางสังคมที่เหมาะสมแทนการใช้กำลังหรือใช้ความรุนแรง เช่น การเจรจาต่อรอง การหาแหล่งให้ความช่วยเหลือจากสังคม การใช้เหตุผลเพื่อหาทางแก้ปัญหาโดยสันติวิธี การอดทนอดกลั้น การปฏิเสธเพื่อนอย่างมีเหตุผล การปรับพฤติกรรม การปรับมุมมองทางสังคม การพัฒนาทางจริยธรรม การแก้ปัญหาความสัมพันธ์ การเรียน และการใช้ชีวิตด้วยทางเลือกที่หลากหลาย
 - ทักษะการควบคุมตัวเองและการมีสติ การจัดการและควบคุมอารมณ์โดยเฉพาะอารมณ์ทางลบ เช่น โกรธ อุนเฉียว หงุดหงิด การควบคุมแรงจูงใจที่จะใช้สารเสพติด
- รณรงค์ลดการดื่มแอลกอฮอล์และงดการใช้สารเสพติดในเด็กและเยาวชน
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการเข้าถึงสิทธิ์ต่าง ๆ โดยเริ่มจากสภาเด็กและเยาวชน

1

มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชน

มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

- **จัดโปรแกรมการบำบัดและเยียวยาทางจิตใจ** การทำจิตบำบัดและการให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำผิดหรืออยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน การฝึกทักษะทางสังคมที่จำเป็นโดยผ่านกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Behavior therapy) การให้ยารักษาอาการทางจิตเวชสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีพยาธิสภาพทางจิตและมีพฤติกรรมรุนแรงร่วมด้วย
- **ส่งเสริมแรงจูงใจให้เด็กและเยาวชนเปลี่ยนแปลงตัวเอง**

โปรแกรมการฟื้นฟู (Restorative Program) ในกรณีที่เด็กกระทำความผิดแล้วกลับสู่ระบบโรงเรียน ตามแนวคิดของ The International Institute for Restorative Practices (IIRP, 2019) เสนอว่า สามารถนำโปรแกรมห้เด็กกลับมาใช้ในชีวิตประจำวันและป้องกันการกระทำผิดซ้ำได้ โดยประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การสนทนาเพื่อช่วยป้องกันการกระทำผิดซ้ำ (เช่น การปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับครู การสนทนาด้วยความเอาใจใส่) การป้องกันวงจรการกระทำผิดซ้ำ หรือการใช้กลวิธีต่าง ๆ มาช่วยลดอิทธิพลของปัจจัยเสี่ยงและกลไกภายในตัวบุคคลที่อาจกระตุ้นการกระทำผิดซ้ำได้อีก การฟื้นฟูความร่วมมือจากชุมชน และองค์การอื่น ๆ ในการช่วยสร้างบรรยากาศการยอมรับ การสนับสนุนช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดสามารถปรับตัวได้ และการให้เพื่อนในโรงเรียนเข้ามาช่วยเหลือในกรณีที่เด็กเกิดความขัดแย้งและมีปัญหาความสัมพันธ์ รวมไปถึงเป็นตัวแทนพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดได้

1

มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชน

มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชน

การจัดกระบวนการป้องกันการถูกละเมิดและช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม

แนวทางนี้เป็นแนวทางที่พัฒนามาจาก School-based universal interventions for preventing Child Sexual Abuse (CSA) (Bronson, 2019) โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบหลัก คือ (1) การสร้างพลังให้แก่เด็กกลุ่มเสี่ยง (Empowerment) การฝึกเด็กให้กล้าที่จะถูกขืนและปกป้องตัวเองจากการถูกละเมิดด้วยวิธีการที่เหมาะสม กล้าที่จะบอกกล่าวสิ่งที่ตนถูกละเมิดทำต่อผู้ใหญ่ที่ไว้วางใจได้ (2) การให้ความรู้เด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยง (Knowledge) ให้เข้าใจรูปแบบการทารุณกรรมและผลเสียต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ (3) การพัฒนาทักษะและศักยภาพ (Competence) ในการปกป้องตัวเอง ทั้งในแง่การหาทริคหลีกเลี่ยงการอยู่ลำพังคนเดียว การหาแหล่งให้ความช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นจากผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ในครอบครัว เพื่อนและครู (Kim & Kang, 2017) รวมไปถึงการสอนให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงแหล่งให้ความช่วยเหลือจากภาคสังคม เช่น สายด่วนมูลนิธิสายเด็ก 1387 หรือสายด่วนศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300 เป็นต้น การฝึกนั้นจำเป็นต้องฝึกหลายครั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งการสอนและการฝึกดังกล่าวสามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ (1) การสอนและบอกโดยตรงจากครูหรือผู้ใหญ่ที่เด็กและเยาวชนสามารถเชื่อถือได้และช่วยเหลือเด็กได้ (Information-based training (IBT)) และ (2) การฝึกเด็กและเยาวชนโดยผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ (Behavioral skill training (BST)) เช่น การใช้บทบาทสมมติ (Role-play) การใช้ตัวแบบ (Modeling) การฝึกทริคแก้ปัญหาที่เหมาะสมโดยใช้กรณีศึกษา เป็นต้น (Lu et al., 2022) นอกจากนี้ควรฝึกให้เด็กและเยาวชนรู้จักคัดกรองและใช้โซเชียลมีเดียอย่างเหมาะสม รู้จักปกป้องตัวเองจากการเป็นเหยื่อของการล่อลวงผ่านโซเชียลมีเดีย รวมถึงใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือในการป้องกันตัวเองได้ ในส่วนของการแก้ปัญหาเมื่อเด็กและเยาวชนถูกละเมิดมาแล้วสามารถทำได้โดยการบำบัดพฤติกรรมผ่านกระบวนการทางปัญญาในผู้ประสบเหตุการณ์รุนแรง (Trauma-focused cognitive-behavioral therapy (TF-CBT)) ซึ่งการบำบัดแนวทางนี้เป็นการบำบัดร่วมกันระหว่างเด็กและพ่อแม่ของเด็ก (Cheng, 2022) สิ่งสำคัญคือมุ่งเน้นให้เด็กระลึกถึงประสบการณ์การถูกละเมิดและพยายามระบายความรู้สึกที่แย่ ๆ ออกมา แล้วให้เด็กลองคิดหาทริคจัดการอารมณ์ความรู้สึกแย่ ๆ เหล่านั้น จากนั้นจึงเป็นการฝึกทักษะการป้องกันตนเอง โดยการฝึกดังกล่าวควรฝึกประมาณ 12-16 ครั้ง (Deblinger et al., 2015)

2

มาตรการสำหรับครอบครัว

มาตรการสำหรับครอบครัว

- ส่งเสริมให้มีสุขภาพกายและจิตที่ดีเพื่อนำไปสู่สุขภาพครรภ์ที่แข็งแรง นอกเหนือจากพัฒนาการทางกายของเด็กที่พ่อแม่ควรดูแลเอาใจใส่ด้านโภชนาการที่ดีแก่เด็ก พ่อแม่ควรส่งเสริมการพัฒนาทางอารมณ์และสังคม ดังนี้
 - เด็กวัยขวบปีแรกพ่อแม่ต้องดูแลเอาใจใส่และปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักและเอาใจใส่
 - เด็กอายุ 1-3 ปี พ่อแม่ควรมีแนวทางการเลี้ยงดูอย่างมีกฎเกณฑ์กติกาที่เหมาะสมกับความสามารถตามวัย มีความสม่ำเสมอในการฝึกวินัยแต่ไม่ใช้ความรุนแรงหรือความเข้มงวดที่มากเกินไป
 - เด็กวัย 3-6 ปี พ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ไขปัญหา เอื้อให้เด็กทำกิจกรรมที่หลากหลาย และได้เล่นและมีความสุขสนุกสนานตามวัย
 - เด็กวัย 6-12 ปี พ่อแม่ควรสนับสนุนให้เด็กประสบความสำเร็จในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของเด็กเอง เอื้อให้เกิดสภาพแวดล้อมทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชนที่ปลอดภัยและมั่นคง
 - เด็กวัย 13 ปีขึ้นไป พ่อแม่ควรสนับสนุนให้เด็กค้นหาตัวตนของตัวเอง ค้นหาความถนัด ความสามารถ ฝึกหัดทักษะการควบคุมอารมณ์ พัฒนาทักษะทางสังคมและจริยธรรม และเสริมสร้างความรู้สึกรักมีคุณค่าในตนเอง

2

มาตรการสำหรับครอบครัว

มาตรการสำหรับครอบครัว

- ส่งเสริมให้ครอบครัวเข้มแข็ง มีการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี ช่วยให้พ่อแม่ดูแลลูกได้ดี มีการมีระเบียบวินัยลูกอย่างมีประสิทธิภาพ และมีกลวิธีสอดส่องดูแลพฤติกรรมของลูกอย่างเหมาะสม โดยกลวิธีที่ใช้คือ การฝึกทักษะพ่อแม่ในการเลี้ยงดูและอบรมวินัยลูกอย่างมีประสิทธิภาพ (Parent training) มีแนวทางไว้ดังนี้
 - การเป็นครอบครัวที่มีคุณภาพ มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกดี มีการสื่อสารที่เหมาะสม และมีความรักความอบอุ่นเป็นพื้นฐาน
 - พ่อแม่เป็นตัวอย่างของการประพฤติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมที่ดีและการแก้ปัญหาที่ดี ไม่ใช้ความรุนแรง ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ หากไม่สามารถแก้ไข
 - พ่อแม่ควรให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสมแก่ลูก โดยมีพัฒนาการที่เหมาะสม สามารถช่วยเหลือตัวเองและพึ่งพาตัวเองได้ตามวัย ฝึกการมีระเบียบวินัย ให้รู้จักการแก้ปัญหา อดทนและรอคอยได้ มีการควบคุมพฤติกรรมเด็กอย่างเหมาะสม ไม่ลงโทษเด็กด้วยความรุนแรงและไม่ลงโทษด้วยอารมณ์
 - การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมของลูก ได้แก่ ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิดดี คิดเป็น คิดไตร่ตรอง คิดสร้างสรรค์ รู้จักหาทางออกให้กับปัญหาชีวิตอย่างเหมาะสม ฝึกให้เด็กรู้จักอารมณ์ของตนเอง และมีความสามารถในการจัดการอารมณ์ของตนเอง ฝึกให้เด็กรู้จักยอมรับความผิดหวังและสร้างแรงจูงใจตนเองได้ ส่งเสริมให้เด็กมีการสื่อสารและการปรึกษาหารือกับพ่อแม่

2

มาตรการสำหรับครอบครัว

มาตรการสำหรับครอบครัว

- การสนับสนุนให้พ่อแม่กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีชีวิตและสุขภาพดีขึ้น มีกลวิธีจัดการปัญหาครอบครัวและช่วยให้พ่อแม่ทำหน้าที่ได้ดีขึ้น ได้แก่
 - การทำงานเชิงรุกด้วยการเยี่ยมบ้านที่ฐานะไม่ดีหรือครอบครัวที่มีความเสี่ยง ให้คำปรึกษาและแนะนำ เฝ้าระวังและส่งต่อจะเป็นการป้องกันปัญหาในอนาคตที่คุ้มค่ากับการลงทุน
 - การฝึกอบรมพ่อแม่ให้มีทักษะจัดการกับปัญหาพฤติกรรมของลูก
 - ช่วยให้ครอบครัวทำหน้าที่ได้ดีขึ้น เช่น การจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาครอบครัวที่ประชาชนกลุ่มเสี่ยงสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวก ทัวถึง และมีคุณภาพพื้นฐาน
- ให้ความรู้และส่งเสริมให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองเห็นความสำคัญและผลกระทบของความรุนแรง การกลั่นแกล้ง กฎหมายและบทลงโทษ
- สร้างความตระหนักรู้ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือบุคคลในครอบครัวว่าการใช้ความรุนแรงไม่ใช่เรื่องธรรมดาที่ใคร ๆ ก็ใช้กัน ในทางตรงกันข้ามการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ในสังคม และมักนำไปสู่ผลเสียในระยะยาว เช่น การถูกประณามจากคนในสังคม การไม่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ การเสี่ยงที่จะถูกจับกุมและลงโทษทางกฎหมายซึ่งอาจทำให้เสียโอกาสหลายอย่างในชีวิต

2

มาตรการสำหรับครอบครัว

มาตรการสำหรับครอบครัว

- ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กและวัยรุ่น ลักษณะที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละแบบกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองเพื่อทำการคัดกรองเบื้องต้นและส่งต่อไปกับโรงเรียนตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อให้โรงเรียนเตรียมความพร้อมในการดูแลเด็กและเยาวชนแต่ละคนอย่างเหมาะสม
- จัดทำเครื่องมือสำหรับพ่อแม่หรือครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Youtube เกม หรือหนังสือ โดยแบ่งตามประเภท อาทิ กลุ่มพ่อแม่ที่เคยใช้ความรุนแรงกับลูก กลุ่มพ่อแม่ที่ใช้สารเสพติด หรือกลุ่มพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว เป็นต้น

การจัดกระบวนการฝึกพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีลักษณะทารุณกรรมลูก

เป็นการฝึกให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีวิธีการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง รวมถึงมีพฤติกรรมมุ่งเป้าหมายไปที่การช่วยเหลือลูก และมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างกัน โดยอาจฝึกในรูปแบบกลุ่มเพื่อไม่ให้พ่อแม่รู้สึกโดดเดี่ยว ถูกตำหนิ ถูกวิพากษ์วิจารณ์ หรือถูกตัดสินจากสังคมมากเกินไป การฝึกดังกล่าวมุ่งเน้นการฝึกให้พ่อแม่มีพฤติกรรมและกลวิธีที่สามารถแสวงหาความช่วยเหลือในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ทำความเข้าใจรูปแบบการเลี้ยงดูในอดีตของตนเอง เปิดโอกาสให้พ่อแม่ได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้ตระหนักรู้และหากกลวิธีปรับเปลี่ยนสิ่งที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น ฝึกให้พ่อแม่รู้จักวิธีการเข้าหาลูก พูดคุยและมีพฤติกรรมเอาใจใส่ดูแลลูกในทางที่ดี (Muratori et al., 2018) สำหรับในส่วนของความรุนแรงทางเพศหรือการล่วงละเมิดทางเพศ สิ่งที่จะต้องฝึกแก่พ่อแม่คือการให้ความรู้ถึงอันตรายและผลเสียที่เกิดขึ้นในระยะยาวต่อทั้งตัวเองและตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการถูกจำคุก การถูกปรับเงิน และการถูกประณามจากสังคม (Johnson, 2004)

3

มาตรการสำหรับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรการสำหรับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ให้ความรู้พื้นฐานและส่งเสริมให้ครูและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและผลกระทบของความรุนแรง การกลั่นแกล้งรังแก คุกคามและบดขยี้
- สร้างความตระหนักรู้ให้ครูและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องว่า การใช้ความรุนแรงไม่ใช่เรื่องธรรมดาที่ใคร ๆ ก็ใช้กัน ในทางตรงกันข้ามการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ในสังคม และมักนำไปสู่ผลเสียในระยะยาว เช่น การถูกประณามจากคนในสังคม การไม่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่ การเสี่ยงที่จะถูกจับกุมและลงโทษทางกฎหมายซึ่งอาจทำให้เสียโอกาสหลายอย่างในชีวิต
- ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กและวัยรุ่น ลักษณะที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละแบบกับครูและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการคัดกรองเบื้องต้นและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม
- ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ครูหรือบุคลากรด้านการศึกษาลดปัญหาความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียน
- จัดทำเครื่องมือสำหรับครูและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Youtube เกม หนังสือ หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยแบ่งตามประเภท อาทิ การรับมือกับเด็กและเยาวชนที่ใช้ความรุนแรง การสังเกตปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน การเตรียมความพร้อมโรงเรียนในการรับเด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดกลับเข้าเรียน เป็นต้น
- มีนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการป้องกันความรุนแรงในโรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สนับสนุนให้เด็กร่วมกำหนดกฎกติกาการอยู่ร่วมกัน และยึดถือระเบียบเดียวกัน

3

มาตรการสำหรับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรการสำหรับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่และปลอดภัย ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาหลักสูตรที่ฝึกทักษะการใช้ชีวิตแก่เด็กและเยาวชน (Life Skills Training) การดูแลสุขภาพจิต (Mental Health Curriculum) การป้องกันการกลั่นแกล้งรังแก (Bullying Prevention Program) และการสอนเสริมให้เด็กที่มีปัญหาการเรียน
- ปรับพฤติกรรมนักเรียนในห้องเรียน ด้วยการมีกฎระเบียบที่ดี ชัดเจน ใช้หลักการปรับพฤติกรรมโดยการสอดส่องดูแล การให้แรงเสริมทางบวกต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมและมีการลงโทษในรูปแบบที่ไม่ใช้ความรุนแรง
- ผนรงค์ ป้องกัน และลดการกลั่นแกล้งกันระหว่างนักเรียนไม่ว่าจะเป็นรูปแบบต่อหน้า ลับหลัง หรือผ่านสื่อสังคมออนไลน์
- จัดโปรแกรมฝึกอบรมครูอาจารย์หรือผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องให้มีกลวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี การควบคุมความโกรธ และเพิ่มการมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รวมทั้งช่วยให้นักเรียนที่เป็นเหยื่อของการถูกกลั่นแกล้งรังแกมีกลวิธีที่จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีวิธีช่วยเหลือนักเรียนที่ตกเป็นเหยื่อ และจัดหลักสูตรส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียน
- มีระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียนโดยทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานการศึกษาและหน่วยงานสาธารณสุข รวมทั้งหน่วยงานภาคสังคม จัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง การให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนภายในโรงเรียน การฝึกทักษะในการแก้ปัญหา การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อน มีระบบส่งต่อในกรณีที่เด็กและเยาวชนเกิดปัญหาที่รุนแรง
- หากพบว่าเด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงในการใช้ความรุนแรง ให้มีการเชิญครอบครัวมาร่วมหาแนวทางในการจัดการปัญหาร่วมกัน

3

มาตรการสำหรับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรการสำหรับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- พัฒนาแบบคัดกรองเด็กและเยาวชนเพื่อหาความเสี่ยงในการใช้ความรุนแรงและปัจจัยกระตุ้น และพัฒนาเครื่องมือในการแก้ไขหากพบความเสี่ยงนั้น ๆ
- ในกรณีที่มีการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัวและไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ให้แยกเด็กออกจากสถานการณ์เสี่ยง และให้อยู่ในความดูแลของเครือญาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแทนผู้ที่ใช้ความรุนแรง
- จัดให้มีคลินิกปรึกษาปัญหากับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมถึงกลุ่มสหวิชาชีพที่สามารถเข้าไปช่วยเหลือเด็กและเยาวชนได้อย่างทันท่วงที
- ใช้หลัก “บวร หรือ บ้าน-วัด-โรงเรียน” ในการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังการใช้ความรุนแรง การดื่มแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชน
- ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานทางวิชาการเพื่อช่วยในการสนับสนุนและพัฒนาองค์ความรู้
- หากในสถานพินิจมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้น ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องเป็นคนกลางในการพูดคุยปรับความเข้าใจให้เห็นผลของการกระทำ และหาทางออกร่วมกัน
- มีมาตรการจัดการกับนักเรียนที่กระทำผิดอย่างจริงจังควบคู่กับการช่วยเหลือนักเรียนที่กระทำผิดให้เข้าระบบการบำบัดรักษาทางการแพทย์และให้กลับมาสู่ระบบการศึกษาหรือการทำงานได้ตามปกติ

4

มาตรการสำหรับชุมชน

มาตรการสำหรับชุมชน

- บูรณาการความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมระหว่างสถาบันและองค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน หมู่บ้าน ร้านค้า เป็นต้น เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและมีเครือข่ายเฝ้าระวังและลดปัญหาพฤติกรรมในเด็กและเยาวชน
- จัดโปรแกรมและพื้นที่ที่ส่วนรวมในการส่งเสริมการใช้เวลาว่างอย่างสร้างสรรค์ (เช่น การเป็นอาสาสมัคร) การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ หลังเลิกเรียน (After-School Program) การพัฒนาทักษะทางอาชีพ การมีพี่เลี้ยง (Mentoring Program) และตัวแบบที่ดีเพื่อช่วยเหลือเด็ก เช่น ส่งเสริมโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงมีโอกาสได้เห็นตัวแบบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ การเรียนรู้ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น รวมไปถึงรณรงค์เรื่องลดพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน
- ส่งเสริมการสรรหาหรือเลือกสรรผู้นำชุมชนที่มีความกล้าหาญในการเปลี่ยนแปลงชุมชน มองเห็นเป้าหมายและผลประโยชน์ของส่วนรวมที่จะเกิดจากการลดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่เกิดจากการคล้อยตามเพื่อน
- ผู้นำชุมชน ผู้นำโรงเรียน ครู ครอบครัว และเด็กและเยาวชน ควรมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนากิจกรรม และสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังในฐานะพลเมือง ในการลดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง รวมไปถึงปัญหาอื่น ๆ ที่อาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรง เช่น การเข้ายาเสพติด เป็นต้น

4

มาตรการสำหรับบุคคลในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวข้อง

มาตรการสำหรับบุคคลในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวข้อง

การจัดกระบวนการการจัดกระบวนการเฝ้าระวังและการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่เสี่ยงหรือถูกทารุณกรรม

เป็นการฝึกให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีวิธีการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง รวมถึงมีพฤติกรรมมุ่งการเฝ้าระวังสามารถทำได้ทุกคนโดยการฝึกบุคคลอื่นในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อน และครูในโรงเรียน ให้สังเกตสัญญาณบ่งชี้เรื่องการทารุณกรรม เช่น การแสดงออกซึ่งสีหน้าเศร้า ตึงเครียด นิสัยที่เปลี่ยนไปจากเดิกร่าเริงกลายเป็นเด็กเก็บตัว แยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อน ไม่ไปเล่นสนุกสนานกับเพื่อนเหมือนเคย มีอาการเจ็บป่วยบ่อยครั้งจนทำให้ขาดเรียนหรือขาดงาน ทำการบ้านและเรียนหนังสือแย่ลง บาดแผลหรือรอยฟกช้ำตามตัวเด็ก รวมถึงประวัติการรักษาของแพทย์ เป็นต้น และเมื่อสังเกตเห็นความมีการติดต่อสื่อสารกันภายในเครือข่ายครอบครัว ชุมชน หรือโรงเรียนที่ไวใจได้ จากนั้นแจ้งเรื่องต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ที่มีศูนย์อยู่ในแต่ละจังหวัด สายด่วนผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นต้น ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะพี่น้องด้วยกัน เป็นบุคคลสำคัญที่จะคอยช่วยเฝ้าระวังและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่เสี่ยงถูกทารุณกรรมได้ (Katz & Tener, 2020) ดังนั้นการรณรงค์ให้เกิดกระบวนการเหล่านี้ในชุมชน กลุ่มเพื่อน และโรงเรียน จะช่วยให้เด็กและเยาวชนที่เสี่ยงจะถูกทารุณกรรมหรือถูกทารุณกรรมอยู่ได้รับความช่วยเหลือและมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

4

มาตรการสำหรับบุคคลในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวข้อง

มาตรการสำหรับบุคคลในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวข้อง

การแก้ปัญหาเมื่อเด็กและเยาวชนถูกทารุณกรรม

นอกเหนือจากการแยกเด็กออกจากครอบครัวเพื่อหาที่พักพิงชั่วคราวที่ปลอดภัยแล้ว สมาชิกคนอื่นในครอบครัว ชุมชน เพื่อน และครู มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยแก้ไขปัญหาด้วยการให้แรงสนับสนุนและความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อเครือข่ายที่สามารถช่วยเหลือเด็กได้อย่างทัน่วงที การเฝ้าระวังภายในชุมชน โดยทุกคนในชุมชนต้องร่วมแรงร่วมใจช่วยกันเป็นหูเป็นตาและให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการช่วยเหลือและแจ้งเบาะแสต่าง ๆ นอกจากนี้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนควรสร้างเครือข่ายร่วมกับผู้นำชุมชน อาสาสมัครหมู่บ้าน (อสม.) โรงพยาบาล และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในการช่วยเหลือเด็กออกมาจากครอบครัวที่เป็นอันตราย โดยสิ่งที่ชุมชนและโรงเรียนควรกระทำคือ การให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นแก่ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง เพราะจากการศึกษาวิจัยพบว่าสาเหตุที่พ่อแม่ทารุณกรรมลูกอาจเป็นเพราะมีปัญหาหุนเร้าหลายทาง ไม่ว่าจะเป็นความยากจนที่เป็นสาเหตุหลัก แล้วนำมาซึ่งปัญหาอื่น ๆ พ่อแม่ต้องหาเข้ากินค่าเพื่อหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ทำให้ไม่สามารถเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และเอาใจใส่ รวมถึงให้ความรักและความอบอุ่นอย่างเต็มที่ นำมาสู่การใช้การลงโทษที่รุนแรงเพื่อควบคุมพฤติกรรมของลูก หรือใช้ลูกเป็นที่ระบายอารมณ์ ดังนั้นการที่คนในชุมชนและโรงเรียนสามารถรวมตัวกันแล้วช่วยแบ่งเบาภาระบางอย่างของพ่อแม่อาจช่วยให้พ่อแม่ปรับตัวได้ดีและมีความเครียดน้อยกว่า ซึ่งอาจทำให้ใช้ความรุนแรงกับลูกน้อยลงด้วย เช่น การคอยดูแลสอบถามทุกข์สุข การช่วยเหลือเรื่องอาหารการกินในบางมื้อ การสร้างงานและรายได้ภายในชุมชน เป็นต้น (Feely, 2022; Molnar et al., 2016)

5

มาตรการสำหรับสังคมและภาครัฐ

มาตรการสำหรับสังคมและภาครัฐ

- **สร้าง Knowledge Management Platform** กลาง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก
 - เกี่ยวกับสถานการณ์การใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชน การใช้ความรุนแรงในครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน
 - เครื่องมือ โครงการ หรือโปรแกรมที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรง
 - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับประเทศและจังหวัด
 - งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสาเหตุ ปัจจัยป้องกัน ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผลการใช้โปรแกรมต่างๆ รวมถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม
- **บรรจุหลักสูตรการเรียนการสอน** เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง ทักษะการใช้ชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมให้กับเด็กและเยาวชน
- **ระบบคัดกรองที่ครอบคลุมในทุกช่วงวัยและทุกหน่วยย่อยในสังคม** คัดกรองการใช้ความรุนแรงในครอบครัวตั้งแต่กระบวนการฝากครรภ์ ประเมินแนวโน้มการมีพฤติกรรมรุนแรงในเด็กและเยาวชนตั้งแต่เด็กไปจนถึงวัยรุ่นผ่านครอบครัวและโรงเรียน

5

มาตรการสำหรับสังคมและภาครัฐ

มาตรการสำหรับสังคมและภาครัฐ

- การจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะที่มีความเชี่ยวชาญ
 - ศูนย์ให้คำปรึกษาสำหรับครอบครัว เด็กและเยาวชน ทั้งในระดับโรงเรียน ชุมชน จังหวัด และส่วนกลาง เพื่อกำกับดูแล ป้องกัน และแก้ไขปัญหา และส่งต่อข้อมูลอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับปัญหาการใช้ความรุนแรง โดยมีการอบรมความรู้พื้นฐานให้กับนักวิชาชีพทุกฝ่ายจนมีความเชี่ยวชาญ
 - ศูนย์ให้คำปรึกษา บำบัดรักษา และกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเยียวยาเด็กที่ถูกกระทำหรือเป็นผู้กระทำความรุนแรง
 - จัดสรรและพัฒนาสถานเลี้ยงดูหรือดูแลเด็กที่มีคุณภาพและส่งเสริมพัฒนาการทางบวกแก่เด็ก
 - จัดให้มีนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในทุกหน่วยงาน เพื่อร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรง และเพื่อให้สามารถส่งต่อข้อมูลของเด็กและเยาวชน
- ส่งเสริมนโยบายที่เป็นรูปธรรมและประยุกต์ใช้ได้ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ จัดประชุมแผน นโยบาย และวิธีแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ ในระดับประเทศ และจังหวัด เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ และมีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที และช่วยให้ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนสามารถน่านโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5

มาตรการสำหรับสังคมและภาครัฐ

มาตรการสำหรับสังคมและภาครัฐ

- สร้างความร่วมมือแบบบูรณาการในทุกภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสื่อ)
 - ทำงานภายใต้เป้าหมายเดียวกันคือ การพัฒนาสังคมสู่สังคมคุณภาพ พลเมืองมีคุณภาพ และลดปัญหาการใช้ความรุนแรงและการทารุณกรรมในครอบครัว
 - จัดให้มีภาคีเครือข่ายทั้งภาคประชาสังคมและเอกชนร่วมส่งเสริมการใช้กฎหมายในทางที่ถูกต้อง และสนับสนุนการเฝ้าระวังการขึ้นาสังคมและการใช้สารเสพติด ทั้งในระดับชุมชน โรงเรียน สถาบันการศึกษา และสถานประกอบการ
 - ร่วมกันออกนโยบายที่สร้างความเข้าใจและการตระหนักรู้ถึงปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชนแก่คนในสังคม ส่งเสริมและพัฒนารอบรับความแตกต่าง และการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง
 - เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้แสดงศักยภาพ แนวคิด และริเริ่มการพัฒนาแนวทางลดปัญหาการใช้ความรุนแรง
 - ร่วมกันสนับสนุนแหล่งทรัพยากร งบประมาณ เทคโนโลยี กิจกรรม และแนวทางการให้ความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และลดการใช้ความรุนแรงหรือการทารุณกรรมในครอบครัว
 - ร่วมกันสร้างระบบการให้บริการจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชน ครอบครัว ชุมชน เพื่อน และโรงเรียนสามารถเข้าถึงได้อย่างทันทั่วถึง
 - สร้างระบบการปกป้องคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
 - ร่วมกันทำหน้าที่อย่างเป็นกลาง ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สร้างเสริมความคิดและเจตคติที่ถูกต้อง พยายามสร้างสรรค์ประเด็นทางสังคมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน ช่วยให้คนภายในประเทศมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ในทิศทางที่ดี

5

มาตรการสำหรับสังคมและภาครัฐ

มาตรการสำหรับสังคมและภาครัฐ

- การส่งเสริมนโยบายในระดับโครงสร้างทางสังคม
 - มีนโยบายส่งเสริมทักษะทางอาชีพ การศึกษา และบริการทางสังคมสงเคราะห์แก่พ่อแม่ที่ด้อยโอกาส
 - พยายามสร้างงานแก่เยาวชนและชุมชน รวมถึงเอื้อให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์
 - สร้างระบบเศรษฐกิจที่ดี ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความยากจน ทำให้บ้านเมืองมีความเป็นระเบียบและปลอดภัย
 - สร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ และการปฏิบัติที่ทำให้สภาพแวดล้อมมีความมั่นคงและปลอดภัย
 - ปฏิรูปการศึกษาและควบคุมสื่อที่รุนแรง
- การบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด ยุติธรรม และสอดคล้องกับสถานการณ์
 - กวดขันและเข้มงวดต่อการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม
 - ปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก กฎหมายการพกพาอาวุธปืน กฎหมายยาเสพติด กฎหมายอื่น ๆ และกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน รวมทั้งป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์
 - ส่งเสริมการตรวจสอบการบังคับใช้กฎหมายจากภาคประชาชน

เอกสารอ้างอิง

กองพัฒนานโยบายและนวัตกรรมทางสังคม สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สป.พม.). (2563). ชุดข้อมูลข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก. ได้จาก <https://opendata.nesdc.go.th/dataset/recommendations-on-solving-child-abuse-problems>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 สิงหาคม 2565]

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (25xx). คู่มือการปฏิบัติงานของหน่วยงานในการช่วยเหลือคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2559). คู่มือการดูแลเด็กวัยเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรม-อารมณ์ สำหรับบุคลากรสาธารณสุข (ฉบับทดลองใช้, 2nd ed.). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2556). แนวทางการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมความรุนแรง: สำหรับบุคลากรสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : บริษัท ดินาตุ มีเดีย พลัส จำกัด. ISBN : 978-616-11-1902-7

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต. (2561). คู่มือปฏิบัติสำหรับการดำเนินการป้องกันและจัดการการรังแกกันในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต

สำนักงานพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546). คู่มือสำหรับผู้บริหารในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน. นนทบุรี : สำนักงานพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

สำนักงานอัยการสูงสุด. (2021). ยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการเชิงปฏิบัติของสหประชาชาติ ว่าด้วยการขจัดการค้ามนุษย์รุนแรงต่อเด็กในด้าน การป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานอัยการสูงสุด.

Bronson, L. M. (2019). *Preventing child sexual abuse: A prevention program for elementary school students*. (Publication No. 13812317) [Master's thesis, California State University, Long Beach, United States]. ProQuest UMI Dissertations and Theses Global.

Cheng, J. (2022). A Literature Review of Prevention and Treatments on Child Sexual Abuse. Proceedings of the 2022 8th International Conference on Humanities and Social Science Research (ICHSSR 2022). Atlantis Press, 2022, 2473-2478. DOI: <https://doi.org/10.2991/assehr.k.220504.447>

Deblinger, E., Mannarino, A. P., Cohen, J. A., Runyon, M. K., & Heflin, A. H. (2015). *Child sexual abuse: A primer for treating children, adolescents, and their nonoffending parents*. Oxford University Press, Incorporated.

Feely, M. (2022) Changed for the Better: The Modifiable Maltreatment Factors Framework. *Societies*, 12(1), 21. <https://doi.org/10.3390/soc12010021>

Ganji, F., Khani, F., Karimi, Z., & Rabiei, L. (2022). Effect of assertiveness program on the drug use tendency, mental health, and quality of life in clinical students of Shahrekord University of Medical Sciences. *J Educ Health Promot*, 26(11), 48. doi: 10.4103/jehp.jehp_107_21. PMID: 35372608; PMCID: PMC8974960.

Gross-Manos, D., Cohen, A., & Korbin, J. E. (2022). Community Change Programs for Children and Youth At-Risk: A Review of Lessons Learned. *Trauma, Violence, & Abuse*, 23(1), 20-35. <https://doi.org/10.1177/1524838020915622>

International Institute for Restorative Practices (IIRP). 2019. Restorative practices continuum. Bethlehem, PA: International Institute for Restorative Practices, IIRP; 2019. <https://www.iirp.edu/defining-restorative/restorative-practices-continuum>

Johnson, C. F. (2004). Child sexual abuse. *The Lancet*, 364(9432), 462-470. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(04\)16771-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(04)16771-8).

Katz, C., & Tener, D. (2020). My brother's keeper? The sibling subsystem in the context of physical and sexual child abuse. *Family Process*, 60(1), 186-198. <https://doi.org/10.1111/famp.12544>

เอกสารอ้างอิง

Kim, S. J., & Kang, K. A. (2017). Effects of the child sexual abuse prevention education (C-SAPE) program on south Korean fifth-grade students' competence in terms of knowledge and self-protective behaviors. *The Journal of School Nursing*, 33(2), 123-132.

<https://doi.org/10.1177/1059840516664182>

Leimberg, A. & Lehmann, P. S. (2022). Unstructured Socializing with Peers, Low Self-Control, and Substance Use. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 66(1):3-27. doi:10.1177/0306624X20967939

Lu, M., Barlow, J., Meinck, F., Walsh, K., & Wu, Y. (2022). School-based Child Sexual Abuse Interventions: A Systematic Review and Meta-analysis. *Research on Social Work Practice*. <https://doi.org/10.1177/10497315221111393>

Molnar, B. E., Beatriz, E. D., & Beardslee, W. R. (2016). Community-Level Approaches to Child Maltreatment Prevention. *Trauma, Violence, & Abuse*, 17(4), 387-397. <https://doi.org/10.1177/1524838016658879>

Muratori, P., Levantini, V., Manfredi, A., Laura Ruglioni, L., & Lambruschi, F. (2018). Parent Training Interventions for Children and Adolescents with Aggressive Behavioral Problems. In L. Benedetto, & M. Ingrassia (Eds.), *Parenting - Empirical Advances and Intervention Resources*. IntechOpen. <https://doi.org/10.5772/intechopen.73541>

The Australian Research Alliance for Children and Youth. (2010). Preventing youth violence What does and doesn't work and why?: An overview of the evidence on approaches and programs. Melbourne: Centre for Adolescent Health, Department of Paediatrics, University of Melbourne.

Wills, T. A., Walker, C., Mendoza, D., & Ainette, M. G. (2006). Behavioral and emotional self-control: Relations to substance use in samples of middle and high school students. *Psychology of Addictive Behaviors*, 20(3), 265-278. <https://doi.org/10.1037/0893-164X.20.3.265>

World Health Organization (WHO). (2010). *Violence Prevention: The Evidence*. Geneva: WHO Press.

World Health Organization (WHO). (2020). *Youth violence*, accessed 28 June 2022, <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/youth-violence>.

